

η παρέα του μουσείου

Τεύχος 18, Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος '89

Τριμηνιαία έκδοση του Παιδικού Τμήματος των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή

ΟΙ ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ

Νησιώτικος νανισμός

Στα νησιά, απομονωμένα από τις γειτονικές ξηρές, φιλοξενούν συχνά ζώα και φυτά που διαφέρουν από τα συγγενικά τους είδη που ζουν στις ηπειρωτικές περιοχές. Τα νησιωτικά αυτά ζώα λέγονται ενδημικά.

Προϋπόθεση για τη δημιουργία ενδημικών ειδών είναι ο πληθυσμός του νησιού να παραμένει γενετικά απομονωμένος για μεγάλο διάστημα από τον γειτονικό πληθυσμό που ζει στην ήπειρο. Μια πολύ συνηθισμένη εκδήλωση ενδημισμού είναι η σημαντική μεταβολή του μεγέθους των ζώων. Έτσι, μεγάλωσα ζώα, όπως οι ελέφαντες ή οι ιπποπόταμοι, με την απομόνωσή τους κατά το παρελθόν ένα νησί έδωσαν νέες μορφές. Αντίθετα, διάφορα μικροθηλαστικά, όπως είναι τα ποντίκια, με την απομόνωσή σε ένα νησιωτικό περιβάλλον δίδουν μεγάλωσες μορφές.

Για να υπάρξει απομόνωση

πρέπει ο δρόμος που ακολουθούν τα διάφορα ζώα από την ήπειρο προς το νησί, να είναι «μονόδρομος» και η επιστροφή να είναι πολύ δύσκολη ή αδύνατη. Όταν κάποια ζώα είναι δυνατόν να πηγαиноέρχονται εύκολα από την ηπειρωτική ξηρά στο νησί, τότε δεν προκύπτουν ενδημικές μορφές. Στα νησιά του Αιγαίου, αλλά και στη Δυτική Μεσόγειο, Ινδονησία κλπ., κατά το Πλειστόκαινο επικράτησαν συνθήκες που επέτρεψαν τη μετανάστευση (κυρίως καλυμπώντας) ορισμένων ειδών προς τα νησιά και κατόπιν την απομόνωσή τους. Το αποτέλεσμα είναι σήμερα να βρούμε σε πολλά

νησιά (Κρήτη, Κύπρο, Ρόδο, Νάξο, Τήλο, Μάλτα, Σικελία) νάνους ελέφαντες ή ελάφια αλλά και μεγάλωσα μικροθηλαστικά.

Στο σπήλαιο Χαρχαδιό της νήσου Τήλου βρέθηκε το 1971 από τον καθηγητή Ν. Συμεωνίδη η μεγαλύτερη εμφάνιση στον κόσμο ενδημικών νάνων ελεφάντων. Οι ελέφαντες αυτοί έζησαν εκεί πριν από 50.000 χρόνια περίπου μέχρι πριν από 4.000 έως 3.000 χρόνια. Το ύψος τους δεν ξεπερνούσε το 1,2 έως 1,5 μέτρα. Οι ανασκαφές, που δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη, πραγματοποιούνται στο σπήλαιο Χαρχαδιό από το Μουσείο Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας του Γεωλογικού τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γ.Θ

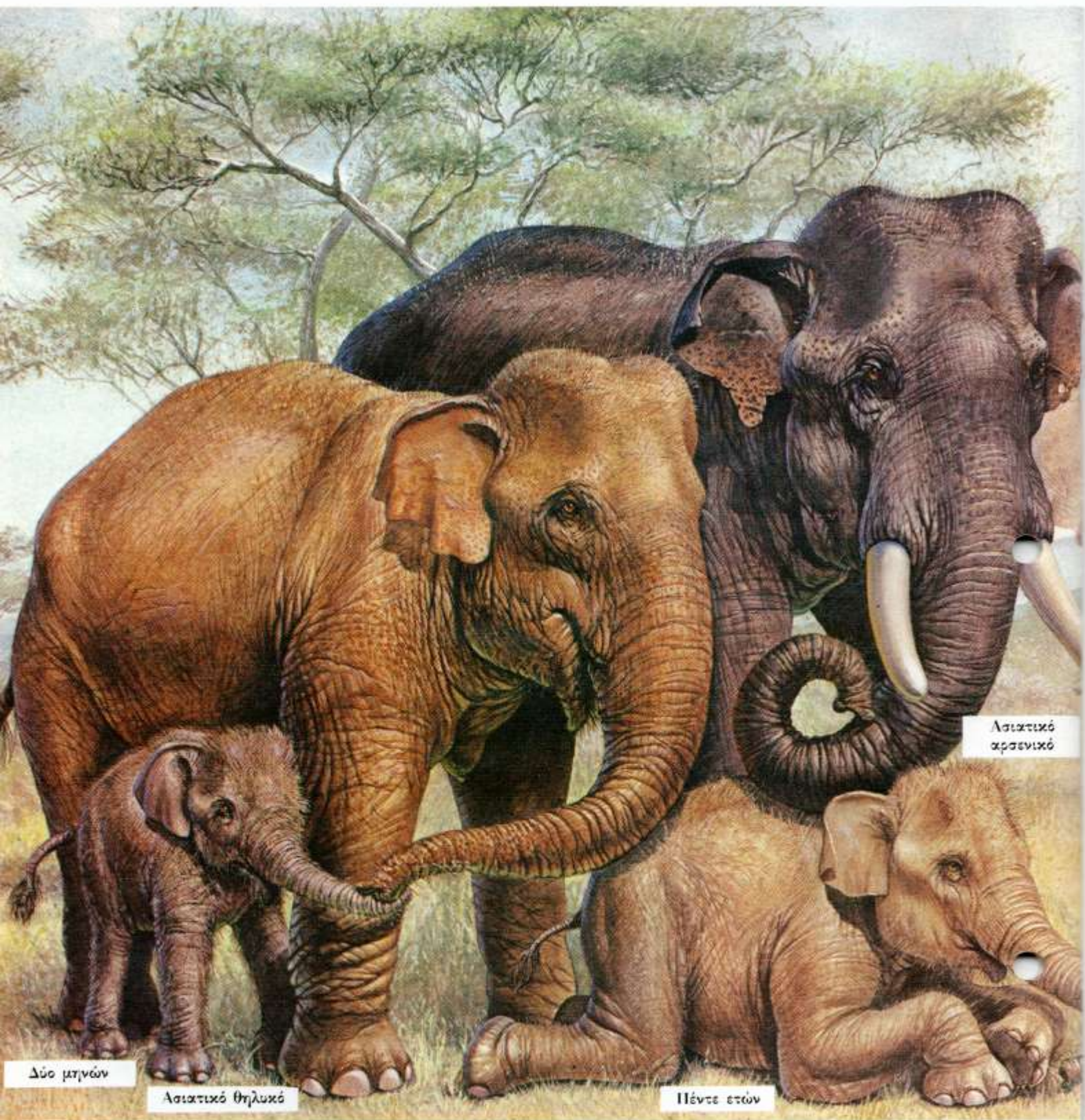

Εκδότης/Ποδοκτήτης:
«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»
Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά
τηλ. 8083.289, 8015.870

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, Πρόεδρος

Στοιχειοθετήθηκε και τυπώθηκε στο λιθογραφείο
«Ι. ΜΑΚΡΗΣ Α.Ε.» - Κηφισίας 40 - Μαρούσι
Δανείζεται δωρεάν στα μέλη των «Φίλων»

Δύο μηνών

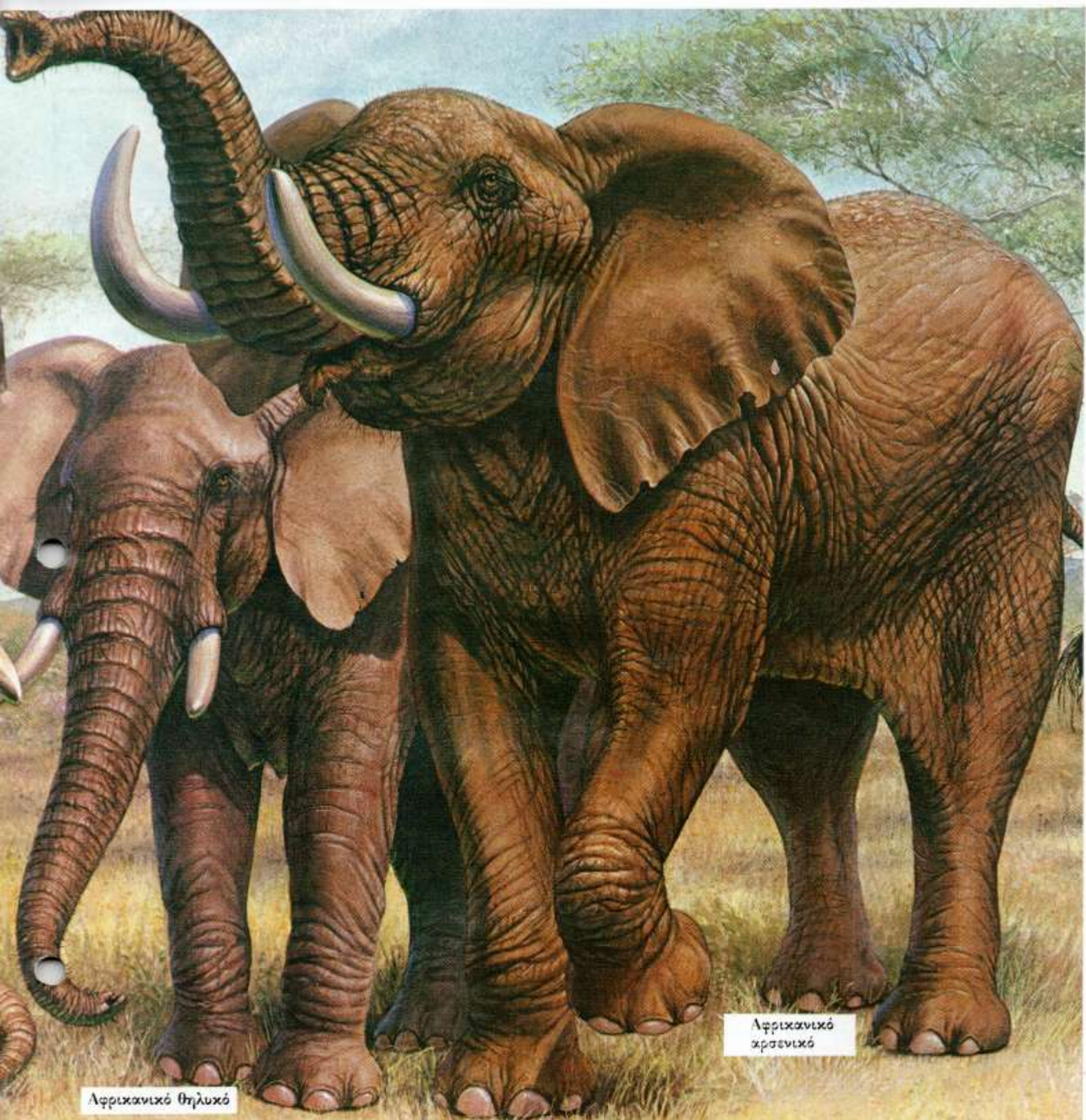
Ασιατικό θηλυκό

Πέντε ετών

Ασιατικό
αρσενικό

Με ευκαιρία την έκθεση ελεφάντων που ετοιμάζεται στο Μουσείο, σε συνεργασία με το Παλαιοντολογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, ξεφυλλίσαμε διάφορα έντυπα επιστημονικά και μη, αφιερωμένα στους ελέφαντες. Το πιο εντυπωσιακό ήταν αυτό της σειράς "Zoobooks" της Wildlife Education, Ltd, με θαυμάσιες πληροφορίες για μικρούς και μεγάλους. Μετάφραση και διασκευές από την έκδοση αυτή είναι οι σελίδες που αναφέρονται στους ελέφαντες.

Οι Ελέφαντες είναι τα μεγαλύτερα από όλα τα ζώα της ξηράς. Με τη μακριά τους προβοσκίδα, τα μεγάλα αυτιά και τους σουβλερούς χαυλιόδοντες φαίνονται και τα πιο περίεργα στην όψη. Υπάρχουν δύο είδη ελεφάντων που εύκολα ξεχωρίζονται. Οι αφρικανικοί και οι ασιατικοί ή ινδικοί. Οι ασιατικοί έχουν μικρότερα αυτιά από τους αφρικανικούς. Έχουν ψηλό μέτωπο με δύο αρκετά μεγάλα εξογκώματα σαν καρούμπαλα, και μια καμπούρα στη μέση της ράχης. Μόνο οι

Αφρικανικό
αρσενικό

Αφρικανικό θηλυκό

αρσενικοί έχουν χαυλιόδοντες.

Οι αφρικανικοί ελέφαντες έχουν πολύ μεγάλα αυτιά, το μέτωπό τους δεν έχει τις δύο προεξοχές και η ράχη τους έχει κοίλωμα αντί καμπούρα. Και τα αρσενικά και τα θηλυκά έχουν χαυλιόδοντες. Το σώμα τους είναι μεγαλύτερο από των ασιατικών. Το μέσο ύψος ενός ασιατικού αρσενικού ελέφαντα είναι 2,75 μ. και το βάρος του 4.500 κιλά. Οι αφρικανικοί έχουν μέσο ύψος 3 μ. και βάρος 5.500 κιλά, αν και πολλοί μεγαλώνουν πολύ περισσότερο.

Έχει αναφερθεί αφρικανικός αρσενικός ελέφαντας με ύψος 3,66 μ. και βάρος 9.979 κιλά (περίπου 10 τόννους), ή όσο το βάρος 150 μέτρων ανθρώπων. Ενδιαφέρον είναι ότι το ύψος και το μήκος των ελεφάντων είναι περίπου το ίδιο.

Όταν γεννιούνται τα μικρά είναι κιόλας ένα μέτρο ψηλά και ζυγίζουν 90 κιλά. Είναι σκεπασμένα με τρίχωμα που σιγά σιγά εξαφανίζεται. Ζουν πολλά χρόνια: οι ασιατικοί γύρω στα 80 και οι αφρικανικοί γύρω στα 60.

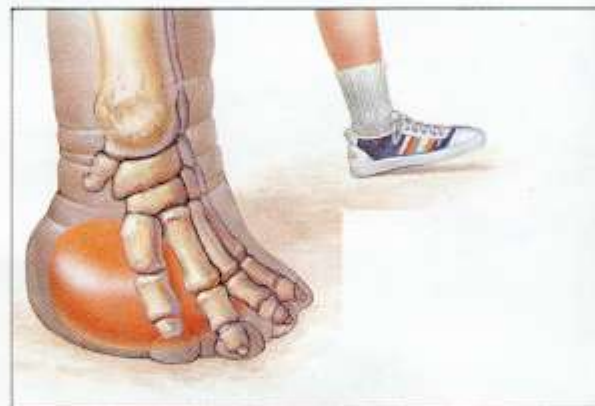

Ρινική κοιλότητα

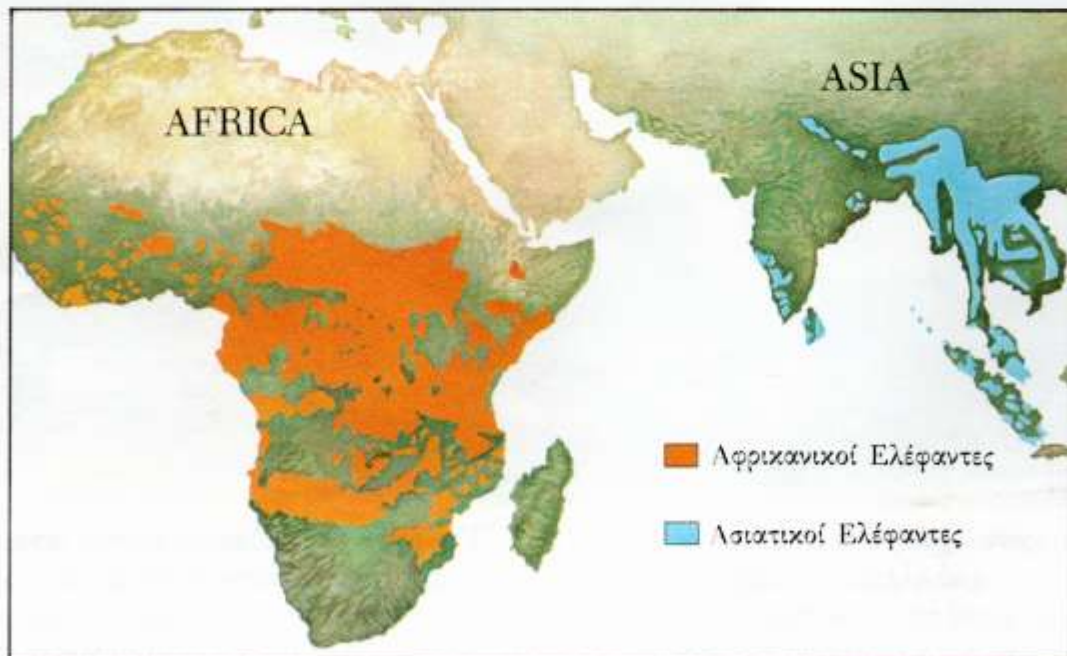
Πριν ακόμη και από τον Όμηρο κάποιοι Έλληνες ναυτικοί βρήκαν κρανία από νάνους ελέφαντες στη Σικελία ή στη Μάλτα. Προσπάθησαν να φανταστούν το ου που θα είχε τέτοιο κρανίο με μια τρύπα στο κέντρο του μετώπου, και κατέληξαν στο ότι προερχόταν από γίγαντα με ένα μόνο μάτι.

Η προβοσκίδα των ελεφάντων προέρχεται από την επιμήκυνση της μύτης και του πάνω χείλους τους και είναι τόσο επιδέξια ώστε να μπορεί να κόψει ένα λουλούδι και τόσο δυνατή ώστε να σγκώσει έναν κορμό δέντρου.

Αν και είναι το βαρύτερο χερσαίο ζώο του πλανήτη περπατάει στα δάχτυλα, χάρης σ' ένα απαλό παραγέμισμα που έχει στο πίσω μέρος του πέλματός του. Έτσι, για μικρές αποστάσεις μπορεί να τρέχει με ταχύτητα διπλάσια από αυτή των ανθρώπων.

Στην Ασία υπάρχουν 25.000 ελέφαντες. Στην Αφρική το 1979 υπήρχαν 1.300.000 ενώ σήμερα μόλις 600.000. Οι άνθρωποι εκμεταλλεύονται τους ελέφαντες κυρίως για τους χαυλιόδοντες κι έτσι αυτοί εξαφανίζονται.

Οι φίλοι του μουσείου

Τεύχος 18,
Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος '89

Τριμηνιαία έκδοση των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Στις 18/11/89 έγινε η προγραμματισμένη πρώτη μας αναδάσωση της χρονιάς που οργάνωσαν οι «Φίλοι» σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας. Η συμμετοχή ήταν τεράστια τόσο από τους μεγάλους όσο και από τα παιδιά. Ποτέ άλλοτε δεν είχαμε κινήσει μια ομάδα 300 ατόμων και πιστεύουμε ότι όλα πήγαν καλά.

Στην περιοχή του Κρουνηρίου φυτέψαμε συνολικά 1600 δενδρύλλια (όλα όσα η Δ/ση Αναδασώσεων Αττικής είχε την καλοσύνη να μας διαθέσει) Κυπαρίσσια, Πεύκα, Κουκουναριές, Αριές, Κουτσουπιές και Δάφνες.

Πολλές ομάδες ήρθαν μαζί μας, όπως οι Εθελοντές Δασοπροστασίας Αττικής (ΕΔΑΣΑ), οι Φίλοι του Δάσους, ορισμένοι εργαζόμενοι στο Νομισματικό Μουσείο,

μέλη του Σώματος Ελληνίδων Οδηγών, εκπαιδευτικοί και μαθητές της Σχολής Χιλ, εργαζόμενοι στο εργαστήριο Λαλαούνη κ.ά. Οι πιο δυνατοί άνοιγαν τους λάκκους με τις τσάπες ενώ οι μικρότεροι μετέφεραν και τοποθετούσαν τα φυτά στις σωστές αποστάσεις.

Η εκδήλωση έληξε

πανηγυρικά με υπαίθριο πλούσιο μπουφέ και καλό κόκκινο κρασί, όλα προσφορά των συμμετεχόντων.

Επειδή πολλοί, που ήθελαν να έλθουν, έμειναν απ' έξω λόγω της μεγάλης συμμετοχής, η αναδάσωση θα επαναληφθεί στις 27 Ιανουαρίου.

A.K-M.

Οι μεγαλύτεροι έσκαφαν, οι μικρότεροι φύτεναν.

Εκδότης/Υποκείμετος:
«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»
Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά
τηλ. 8083.289, 8015.870

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, Πρόεδρος

Συμπεριφετήθηκε και τυπώθηκε στο λθιογραφείο
«Ι. ΜΑΚΡΗΣ Α.Ε.» - Κηφισίας 40 - Μαρούσι
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη των «Φίλων»

2

1. Η ομάδα στην πλατεία Κρονονερίων.

2. Τα δενδρύλλια που φυτεύτηκαν ήταν από τα Φυτώρια του Γπουργείου Γεωργίας.

3. Ο κ. Απαλοδήμος και ο κ. Παυλίδης στην επιστροφή.

Ανδρέα Τρούμπη: το δάσος, ο άγνωστος ευεργέτης

[Πρόκειται για ένα βιβλίο που εκπληρώνει όλους τους όρους αυτού που ορίστηκε ως «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» στο ειδικό σεμινάριο που οργανώθηκε στο Πανεπιστήμιο του Μίτσιγκαν. Ένα πρωτότυπο τμήμα αυτού του βιβλίου είναι εκείνο που αφορά τις παιδαγωγικές δραστηριότητες, χρήσιμες και για μικρούς και για μεγάλους. Παραθέτουμε αποσπάσματα από το κεφάλαιο «Το δάσος του 2000 και ο άνθρωπος» που απαντά στην κεντρική πρόκληση του μέλλοντος, δηλαδή «την αρμονική σύζευξη της οικονομικής ανάπτυξης και της

προστασίας του περιβάλλοντος, από την επιτυχία της οποίας θα εξαρτηθεί λίγο ως πολύ, η διατήρησι της ζωής στον πλανήτη, τουλάχιστον όπως τη γνωρίζουμε στη σημερινή βιολογική της διάσταση».]

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ «ΤΕΧΝΟ-ΔΑΣΟΣ»;

Από τους τύπους του δάσους που αναφέρθηκαν προηγουμένως, η ιδέα του «τεχνο-δάσους» μπορεί να ξενίζει. Όμως, το «τεχνο-δάσος»

δεν είναι παρά εκμηχανισμένη εντατική καλλιέργεια φυτικών ειδών ταχείας ανάπτυξης για παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων πρώτων υλών άμεσα απαιτούμενων από τη βιομηχανία του ξύλου και των παραγώγων του.

Η δημιουργία του «τεχνο-δάσους» προϋποθέτει:

— επιλογή φυτικών ειδών που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ταχείας ανάπτυξης, μικρής ευπάθειας σε παράσιτα και

παθογόνους οργανισμούς, μικρές απαιτήσεις σε τεχνητή λίπανση, ανοχή και ελαστικότητα στις κλιματικές μεταβολές·

- ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό για φύτευση, ξύλευση και μεταφορά της ξυλώδους μάζας με μικρό κόστος·
- εκτάσεις με γεωμορφολογία που να επιτρέπει την εύκολη προσπέλαση και ευρεία χρήση του ειδικού μηχανολογικού εξοπλισμού.

Οι σύγχρονες μέθοδοι γενετικής βελτίωσης των δένδρων, η εφαρμογή των τεχνικών της γενετικής μηχανικής στα ανώτερα φυτικά είδη, οι συνεχώς βελτιούμενες γνώσεις στον τομέα της φυσιολογίας και οικολογίας των φυτών και οι σχετικές δασοπονικές τεχνικές, δείχνουν ότι η δημιουργία του «τεχνο-δάσους» είναι απόλυτα εφικτή στο άμεσο μέλλον.

Περιγράφεται εδώ «σενάριο» δημιουργίας και εκμετάλλευσης ενός δάσους, προσανατολισμένου στην παραγωγή ξυλείας ως πηγής ενέργειας, ώστε να γίνει κατανοητό το πλέγμα των απαιτήσεων και των στόχων της έρευνας που εντάσσεται στην τεχνολογία του «τεχνο-δάσους».

ΕΝΑ ΔΑΣΟΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Τα δένδρα είναι μια πηγή ενέργειας που πολλά θα μπορούσε να δώσει ως απάντηση στην παγκόσμια κρίση καυσίμων. Το μήνυμα αυτό, που στέλνουν τα παλιά τζάκια και οι φούρνοι που καίγανε ξύλα, ώθησε τους επιστήμονες σ' ένα άλμα μέσα στο χρόνο και την τεχνολογία: στη μελέτη της παμπάλαιας αυτής πηγής ενέργειας, η οποία σήμερα ονομάζεται Βιομάζα.

Η έρευνα, που πραγματοποιείται σε αρκετές χώρες — κυρίως αυτές που παραδοσιακά παράγουν ξυλεία — στρέφεται στις μεθόδους εντατικής καλλιέργειας δένδρων

ταχύτατης ανάπτυξης για ξυλεία ως πρώτη ύλη παραγωγής ενέργειας, καθώς και στη χρήση της ξυλείας αυτής για την παραγωγή μεθανόλης ή υδρογόνου για καύσιμα που θα παράγουν ηλεκτρισμό ή ακόμα και για την καύση της ξυλείας σε θερμικούς σταθμούς ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι ειδικοί θεωρούν ότι μια χώρα που διαθέτει μεγάλες εκτάσεις γης, μεγάλη ηλιοφάνεια και ικανοποιητικές ποσότητες νερού, μπορεί να βασίσει σημαντικά την κατανάλωσή ενέργειας στην ξυλεία.

Η βιομάζα είναι ουσιαστικά ηλιακή ενέργεια, που έχει μετατραπεί σε χημική ενέργεια, δεσμευμένη σε οργανικές ουσίες, μέσα από τη βιολογική διαδικασία της φωτοσύνθεσης που συντελείται αποκλειστικά στα φυτά.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΔΕΝΔΡΩΝ: ΦΥΤΕΙΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οι φυτείες ενέργειας ξεκινούν περισσότερο από μια υψηλής εξειδίκευσης καλλιέργεια, παρά από τη δασοπονία. Η τεχνική, που δείχνει να είναι ιδιαίτερα απλή για τον άνθρωπο, συνίσταται στο φύτεμα μικρών κλαδιών από επιλεγμένα δένδρα που ριζώνουν πολύ γρήγορα, όπως η ιτιά και η λεύκα και που έχουν μια εκπληκτική ικανότητα ανάπτυξης. Μέσα σ' ένα χρόνο τα κλαδάκια φτάνουν τα 3 μέτρα ύψος με διάμετρο κορμού 15-20 εκατ.

Πειραματικές καλλιέργειες των ειδών αυτών έχουν δώσει αποτελέσματα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφού ένα εκτάριο μπορεί να φτάσει να αποδίδει 50 περίπου κυβικά μέτρα ξυλείας το χρόνο. Η ποσότητα αυτή αντιστοιχεί σε 18 περίπου τόννους ξηρού υλικού, που περιέχει ενέργεια ίση με 8 τόννους πετρελαίου.

Η ΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ «ΤΕΧΝΟ-ΔΑΣΟΥΣ» ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ανάμεσα στα πολλά προγράμματα που εντάσσονται στη λογική του «τεχνο-δάσους», υπάρχουν αρκετά που ενδιαφέρουν άμεσα τη χώρα μας, όπως:

- η χρήση των Ευφορβιοειδών (των γνωστών γαλατσίδων) ως πηγών υδρογονανθράκων·
- η χρήση του Κενάφ, ενός τροπικού φυτού που μοιάζει με ζαχαροκάλαμο, για την παραγωγή χαρτοπολτού·
- η χρήση του Υακίνθου του Νερού, ενός υδροβίου φυτού, με εκπληκτικές επιδόσεις στον τομέα της παραγωγής βιομάζας, της απορρύπανσης της ατμόσφαιρας και της απορρύπανσης του νερού.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ 2000: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ο άνθρωπος του 2000 πρέπει να καταπολεμήσει την τακτική της τεχνοκρατικής αντίληψης της κοινωνικής εξέλιξης και να απαιτήσει να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο του πολίτη, στη λύση προβλημάτων που επηρεάζουν την ευημερία του κοινωνικού συνόλου.

Είναι πλέον κοινώς αποδεκτό ότι η ανάγκη για μια νέα αποτελεσματική εκπαιδευτική προσέγγιση της σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον του είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των φυσικών πόρων.

Επιλογή αποσπασμάτων ΑΓΓ. ΒΑΡΕΛΛΑ

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΡΕΛΛΑ
ANNA KREMEZH-MARGARITOUAN
ΔΕΛΗ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Την επιστημονική θεώρηση των κειμένων
επιμελήθηκε ο
ΣΤΑΥΡΟΣ ΡΙΖΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ σε Μουσεία

Με το θέμα αυτό, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης οργάνωσε Ημερίδα σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας. Την Ημερίδα παρακολούθησαν 80 εκπαιδευτικοί, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Έγιναν παρουσιάσεις από το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, από την ομάδα εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού, από το Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, από το Νομισματικό Μουσείο, από το Μουσείο Μπενάκη, από το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, από το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα (Π.Λ.Ι.), από το Λαογραφικό Μουσείο Μηλίων Πηλίου, από την Εθνική Πινακοθήκη, από το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, από το Παιδικό Μουσείο, και από το Βοτανικό Μουσείο Εθνικού Κήπου.

Όλες οι εισηγήσεις παρουσίασαν ενδιαφέρον. Παρόμοια δουλειά με αυτήν του δικού μας παιδικού τμήματος αλλά για τη λαογραφία γίνεται από το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα (Π.Λ.Ι.) που απευθύνεται σε μια ομάδα παιδιών (περίπου 200) και οργανώνει διάφορες εκδηλώσεις κάθε φορά. Τα παιδιά κατασκευάζουν φιγούρες και συγγράφουν έργα για τον Καραγκιόζη, διδάσκονται

Η «Μουσειοβαλίτσα» της Κυκλαδικής Τέχνης.

παραδοσιακούς χορούς, παραδοσιακή μαγειρική κ.ά.

Η Εθνική Πινακοθήκη έχει να αντιμετωπίσει την αρνητική στάση των παιδιών απέναντι στη μοντέρνα τέχνη και στο γυμνό, ενώ το Μουσείο Μπενάκη, λόγω της κτιριακής του επέκτασης, έχει φέτος μειώσει τα προγράμματά του. Τα αρχαιολογικά μουσεία αλλά και η εκπαιδευτική ομάδα του Υπουργείου Πολιτισμού ασχολούνται με τη μεταφορά εμπειριών στα παιδιά σχετικών με την αρχαιολογία.

Από αρκετούς ομιλητές έγινε

αναφορά στη «Μουσειοβαλίτσα» που δεν είναι άλλο παρά μια βαλίτσα με ενδιαφέροντα δείγματα του Μουσείου, slides και κείμενα, που το Μουσείο δανείζει μετά από αίτηση του σχολείου.

Το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας εκπροσωπήθηκε από τις κυρίες Άννα Μαργαριτούλη και Λέλη Κυριακοπούλου.

Μεταξύ άλλων αναφέρθηκε ότι το Μουσείο δέχεται τον μεγαλύτερο αριθμό Ελλήνων επισκεπτών από όλα τα ελληνικά μουσεία. Οι επισκέπτες αυτοί ενημερώνονται για τις βασικές έννοιες των λειτουργιών της φύσης μέσω ξαναγήσεων και των εκλαϊκευμένων εκδόσεων του Μουσείου. Ακόμη, με τις περιοδεύουσες εκθέσεις του (Υγρότοποι, Δάση) το Μουσείο μεταφέρει τα μηνύματά του και στις πιο απομακρυσμένες ελληνικές πόλεις.

Ευρεία αναφορά έγινε στο παιδικό τμήμα των «Φίλων», στη φιλοσοφία του και στις 40 διαφορετικές εκδηλώσεις, που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, όπου κινούνται μικρές ομάδες παιδιών ώστε να εξασφαλίζεται η επικοινωνία μεταξύ αυτών και των επιστημόνων.

Μετά τις εισηγήσεις το κάθε Μουσείο είχε στη διάθεσή του ένα τραπέζι όπου παρουσίαζε το έντυπο υλικό του και οι εκπρόσωποι είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις με τους εκπαιδευτικούς.

Η πρωτοβουλία του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης αξίζει συγχαρητηρίων. Ελπίζουμε να γίνει θεσμός για τακτική ενημέρωση των εκπαιδευτικών πάνω στις σχέσεις Σχολείου-Μουσείου, αλλά και την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών μεταξύ των εκπαιδευτικών τμημάτων των Μουσείων.

A.K.-M.

Διαγωνισμός φωτογραφίας

Η Διεθνής Ομοσπονδία Σωματείων Φίλων των Μουσείων (ΔΟΣΦΙΜ) προκηρύσσει διαγωνισμό φωτογραφίας με θέμα:

Είσοδος ή έξοδος Μουσείου

για νέους, ερασιτέχνες φωτογράφους μέχρι 25 ετών.

Τους όρους συμμετοχής

και κάθε άλλη σχετική πληροφορία θα βρείτε

στο γραφείο των «Φίλων» κάθε πρωί 10-1

και στο Κυλικείο του Μουσείου Σάββατο και Κυριακή 11-1